

Reeksamen på Økonomistudiet vinter 2019-20

Økonomiske Principper B

1. årsprøve

6. februar 2020

(2-timers prøve uden hjælpemidler)

Alle spørgsmål skal besvares.

Dette eksamenssæt består af 4 sider incl. denne forside.

Til dette eksamenssæt hører ingen bilag.

Syg under eksamen

Bliver du syg under selve eksamen på Peter Bangs Vej, skal du

- kontakte en eksamensvagt for at få hjælp til registreringen i systemet som syg og til at aflevere blankt
- forlade eksamen
- kontakte din læge og indsende lægeerklæring til Det Samfundsvidenskabelige Fakultet senest 5 dage efter eksamensdagen.

Pas på, du ikke begår eksamenssnyd!

Det er eksamenssnyd, hvis du under prøven

- Bruger hjælpemidler, der ikke er tilladt
- Kommunikerer med andre eller på anden måde modtager hjælp fra andre
- Kopierer andres tekster uden at sætte citationstegn eller kildehenvise, så det ser ud som om det er din egen tekst
- Bruger andres idéer eller tanker uden at kildehenvise, så det ser ud som om det er din egen idé eller dine egne tanker
- Eller hvis du på anden måde overtræder de regler, der gælder for prøven

Du kan læse mere om reglerne for eksamenssnyd på Din Uddannelsesside og i Rammestudieordningens afs. 4.12.

Opgave A

Besvar følgende tre spørgsmål.

1. Ifølge den såkaldte *Modern Monetary Theory* (MMT) behøver staten ikke at finansiere nye udgifter via øgede skatter eller besparelser andetsteds, men kan i stedet foretage finansieringen ved at trykke penge. Diskutér nogle forventede konsekvenser herved ud fra pensum fra nærværende kursus, *Økonomiske Principper B*.
2. Hvis regeringen ønsker at stimulere efterspørgslen på kort sigt, kan den vælge at øge det offentlige forbrug eller sænke skatterne. Hvor vil BNP-effekten være størst; hvis regeringen øger det offentlige forbrug med 1 mia. kr., eller hvis den sænker skatterne med 1 mia. kr.? Diskutér samme spørgsmål, hvis fokus i stedet er på at påvirke den langsigtede vækst? Begrund.

Den forventningsudvidede Phillips-kurve har udseendet

$$\pi = \pi^e + \beta (\bar{u} - u) + s, \quad \beta > 0 \quad (\text{A.1})$$

hvor π og π^e angiver den faktiske hhv. forventede inflation, u og \bar{u} er den faktiske hhv. naturlige ledighed, og s er et udbudsstød.

3. Forklar på baggrund af (A.1) begreberne *demand-pull inflation*, *cost-push inflation* og *inflationsspiral*.

Opgave B

I denne opgave ses der på betydningen af forbrugsfunktionens specifikation

$$Y = C + I + \bar{G} \quad (\text{B.1})$$

$$C = a + b \cdot (Y - \bar{T}), \quad a, b > 0, \quad b < 1 \quad (\text{B.2})$$

$$I = c - d \cdot r, \quad c, d > 0 \quad (\text{B.3})$$

$$Y = \bar{A} \cdot \bar{K}^\alpha \cdot L^{1-\alpha} \quad 0 < \alpha < 1 \quad (\text{B.4})$$

$$L = (1 - \bar{u}) \cdot \bar{N}, \quad 0 < h < 1 \quad (\text{B.5})$$

hvor Y angiver den samlede efterspørgsel og det samlede udbud af varer og tjenesteydelser, C er den private forbrugsefterspørgsel, I er investeringsefterspørgslen, G er det offentlige forbrug, T er de samlede nettoskatter, r er den reale rente, A er det teknologiske

niveau, L er beskæftigelsen, N er arbejdsudbuddet, \bar{u} er den naturlige ledighedsandel, og K er det udbudte og efterspurgte kapitalapparat. Eksogene variable er angivet med en streg over. Følgende variable er dermed endogene: Y, C, I, r og L .

1. Besvar følgende spørgsmål om modellen
 - (a) Hvad betyder det, at T angiver *nettoskatter* og ikke blot skatter?
 - (b) Hvilke forhold eller teorier kan forklare eksistensen af en naturlig ledighed, dvs. $\bar{u} > 0$?
 - (c) Giv nogle eksempler på, hvad der er afgørende for størrelsen af det teknologiske niveau \bar{A}
 - (d) Er modellen bedst egnet til at beskrive en økonomi på kort eller lang sigt?
2. Foretag en kausalanalyse. Dvs. udarbejd først et uordnet kausalanalysekema og dernæst *enten* et ordnet kausalanalysekema *eller* et pilediagram.

Den samlede opsparing i økonomien defineres som $S = Y - C - \bar{G}$ og kan ifølge modellen skrives som

$$S = [(1 - b) \cdot (\bar{Y} - \bar{T}) - a] + [\bar{T} - \bar{G}], \quad (\text{B.6})$$

hvor $\bar{Y} \equiv \bar{A} \cdot \bar{K}^\alpha \cdot ((1 - \bar{u}) \cdot \bar{N})^{1-\alpha}$.

3. Udled og forklar udtrykket i (B.6) – hvad udtrykker hver af de to led i firkantet parentes? Vis ud fra (B.1) og definitionen af S , at den samlede opsparing er lig investeringerne, dvs. $S = I$. Forklar endelig hvordan opsparingen hhv. investeringerne afhænger af renten.

Antag at regeringen ønsker at sænke skatterne. Konkret sker det ved at reducere nettoskatterne, T , som borgerne skal betale.

4. Illustrer og tegn effekten af at sænke skatterne i et diagram med investeringer/opsparing ud ad 1.-aksen og realrenten op ad 2.-aksen. Hvad er konsekvensen for i) realrenten, ii) investeringerne, iii) det offentlige forbrug og iv) for det private forbrug? Og hvad er effekten på den samlede produktion?

Antag så, at det private forbrug ikke blot afhænger af den disponible indkomst, men også af den reale rente. Antag konkret, at

$$C = a + b \cdot (Y - \bar{T}) - f \cdot r, \quad a, b, f > 0, \quad b < 1 \quad (\text{B.7})$$

erstattet (B.2). I det tilfælde kan modellens løsning med hensyn til den reale rente beskrives ud fra ligningen

$$[(1 - b) \cdot (\bar{Y} - \bar{T}) + f \cdot r - a] + (\bar{T} - \bar{G}) = c - d \cdot r. \quad (\text{B.8})$$

Antag fra nu af, at modellen består af (B.1), (B.7) samt (B.3)-(B5) – altså den oprindelige model, men hvor (B.7) har erstattet (B.2).

5. Renten indgår negativt i (B.7) – er det nødvendigvis retvisende, eller kunne man forestille sig, at renten i stedet påvirkede forbruget positivt? Begrund. Udled herudover (B.8).
6. Benyt baseret på den nye model igen et diagram med investeringer/opsparring ud ad 1.-aksen og realrenten op ad 2.-aksen til at illustrere effekten af lavere skatter. Hvad er nu konsekvensen for i) realrenten, ii) investeringerne, iii) det offentlige forbrug og iv) for det private forbrug? Og hvad er effekten på den samlede produktion? Påvirkes realrenten mere eller mindre end før? Hvorfor?
7. Opgaven har inddraget to forskellige forbrugsfunktioner. Én hvor forbruget alene afhænger af den disponible indkomst, og én hvor også renten indgår. Diskuter hvilken af de to formuleringer der forekommer mest rimelig? Og diskuter om der er andre elementer – udover disponibel indkomst og renten – der også burde inddrages i relationen; her må du gerne ind-drage forhold, der ligger uden for den beskrivelse af økonomien, som modellen giver.